

REGIO-AGENDA ONDERWIJS-JEUGD ZUID-LIMBURG 2020

Inleiding

De start lag in 2015. Toen zijn Ondersteuningsplannen en Beleidsplannen Jeugd geschreven en daar is OOGO over gevoerd. Uit deze OOGO's is in 2015 een Regiovisie opgesteld, die heeft gewerkt als een uitvoeringsagenda voor schoolbesturen en gemeenten.

Thema's in die Regiovisie 2015 waren:

1. Passend Onderwijs is thuisnabij tenzij.....
2. Eén gezin, één plan: samenhang in de ondersteunings- en hulpstructuur voor jeugd en gezinnen, in de scholen en gemeenten.
3. Overgang van 0-4 (kinderopvang en jeugdgezondheidszorg) naar Primair Onderwijs, van PO naar Voortgezet Onderwijs en van VO naar MBO.
4. Thuiszitters
5. Leerlingenvervoer
6. Onderwijshuisvesting
7. Sluitende aanpak naar arbeid

In 2016, 2017 en 2018 is voortvarend gewerkt en zijn OOGO's gevoerd over de thema's uit de Regiovisie, met als basis steeds de Ondersteuningsplannen van de SWV'en PO en VO in ZL en de Beleidsplannen Jeugd van de subregio's in ZL.

Spiegelparagraaf Inclusie

Op basis van voortschrijdend inzicht is er in 2018 door de Centrale Beleidsgroep een Krijtlijnennotitie Inclusie geschreven die, na vaststelling in de OOGO's van december 2018, is gebruikt als spiegelparagraaf, als een gemeenschappelijke basis, voor het opstellen van de nieuwe Ondersteuningsplannen van de SWV'en en voor het Beleidskader Jeugd ZL in 2019.

Leidend in deze spiegelparagraaf is het concept Inclusie (meer kinderen thuisnabij in het reguliere onderwijs), gecombineerd met de transformatie in de jeugdhulp (van individueel arrangeren naar meer preventie en lichte hulp aan de voorkant), met als doel om samen de basisondersteuning te versterken.

De eerste drie thema's uit de Regiovisie komen hierin samen en worden integraal belicht.

Bij bestuurders is verkend hoe groot de gezamenlijke bereidheid is om de weg van Inclusie in te slaan en uit de impasse te komen van de bestaande zichzelf in standhoudende systemen (regulier vs. speciaal onderwijs en Jeugdhulp), die afzonderlijk dreigen vast te lopen in het vraagstuk van de bekostiging (verevening en transitie jeugd). Die bereidheid bleek unaniem aanwezig te zijn!

Krachtenbundeling

De samenwerking van passend onderwijs en jeugdhulp gaat over het bieden van een omgeving waarin kinderen gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien. Dan is het vrij logisch dat er raakvlakken ontstaan met een door OCW-geïnitieerde Gelijke Kansen Alliantie met centrumgemeenten en schoolbesturen en met de Trendbreuk Gezondheid, waar zich inmiddels een honderdtal partijen achter heeft geschaard, waaronder weer gemeenten en schoolbesturen. Beide allianties willen de reproductie van ontwikkelingsachterstanden en ongezondheid die Zuid-Limburg zo kenmerkt, doorbreken en raken maar al te gauw aan de vele kinderen uit lage SES-gezinnen op scholen in de 'aandachtswijken' en in het speciaal onderwijs. Dat vraagt om een goede aansluiting bij hun ouders, als partners in de opvoeding.

Deze samenhang is besproken en onderkend in het Regionaal Platform Onderwijs (Pact Inclusie).

Gesprekken tussen centrumgemeenten, Provincie en OCW bieden perspectief om deze allianties te verbinden, daarbij te focussen op het bieden van een gezonde, veilige en kansrijke omgeving waarin kinderen kunnen opgroeien en ontwikkelen en om daadwerkelijke doorbraakprojecten op te zetten en te continueren: denk aan de Gezonde Basisschool van de Toekomst, de Knooppunten en de start- en schakelklassen.

Te lang is gewerkt met losse kortlopende projecten die niet echt tot een trendbreuk hebben geleid.
Er is echter lange adem vereist om een trendbreuk te realiseren!

De uitdaging is om uit alle eerder gevoerde overleggen en notities een nieuwe **Regio-agenda Onderwijs-Jeugd ZL 2020** te destilleren, waarbij het Regioplatform Onderwijs-Jeugd ZL de komende jaren als het op de uitvoering/realisatie sturend bestuurlijk overleg¹ zou kunnen optreden, nadat er in de subregio's op belangrijke thema's OOGO is gevoerd en overeenstemming is bereikt over de te volgen koers.

Voortbouwend op de Regiovisie 2015, kijkend naar het Krijtlijnennotitie Inclusie waarover OOGO is gevoerd en het Pact Inclusie dat door het Regio-Platform als richtinggevend is omarmd, zou de Regio-agenda Onderwijs-Jeugd ZL er als volgt uit kunnen zien:

Regio-agenda Onderwijs-Jeugd ZL 2020

1. Inclusie bevorderen en segregatie tegen gaan.

- Alle leerlingen gaan **thuisnabij** naar school, tenzij (hun ondersteuningsvraag om een aangepaste setting vraagt, die omwille van schaalgrootte en specialisme niet thuisnabij te realiseren is).
- **Regulering en normalisatie van de onderinstroom** door afstemming te zoeken met huisartsen, MKD en KBC en door integratie van alle 4/5-jarigen (dus ook peuters die in een speciale voorschoolse setting verblijven) in het reguliere basisonderwijs, met o.a. als randvoorwaarde dat onderwijs investeert in expertise leerkrachten en gemeente het benodigde specialisme naar de school brengt en faciliteert.
- **Verschuiving van financiering** van extra ondersteuning (speciaal onderwijs en tweedelijnszorg) naar financiering van **de basisondersteuning** (de basis op orde).
- **Doelgroep financiering** voor (v)so's en **onderwijs-zorgarrangementen** (collectief en individueel) die in gezamenlijkheid door onderwijs, gemeente en hulpverlening worden ingericht en uitgevoerd. Bij voorkeur gericht op preventie, curatief waar nodig.

2. Samen duiden, samendoen: expertise verknopen door integraal samen te werken, in doorgaande leer-en zorglijnen van voorschool tot en met het mbo.

- Samenwerkingsverbanden en gemeenten delen de visie om samen **de basisondersteuning** op scholen **versterken** en kiezen voor meer maatwerk en parallel lopende trajecten.
- Scholen en gemeenten richten daartoe samen **knooppunten** in.
- De professionals organiseren het benodigde **knooppuntoverleg** als casusoverleg. Bij casusbesprekingen zijn de **ouders** (en leerling vanaf 12 jaar) altijd aanwezig.
- Leerlingen met een ondersteunings- en zorgbehoefte en/of een VVE-indicatie worden **warm overgedragen** van (voor)school naar school en van voorliggend veld naar jeugdhulp via de professionals in de sociale teams en knooppunten.

3. Gelijke kansen voor jeugdigen en gezondheid bevorderen: stimulering en ondersteuning.

- Versterken van de **samenwerking voor- en vroegschool** (peuteropvang en onderbouw school), zowel inhoudelijk via Voor- en Vroegschoolse Educatie (**VVE**), maar ook via de professionele samenwerking in de **knooppunten**.
- **Ouders actief betrekken** bij de aanpak op school of voorgesteld acties.

¹ in diverse gremia wordt nog gesproken over wat er nodig is m.b.t. het keren van de trend (regiodeal/trendbreuk) en in afwachting van verdere besluitvorming is nog niet helder wie waarover de regie gaat voeren.

- **Taalontwikkeling en taalstimulering** doortrekken op alle niveaus met extra aandacht voor NT-2 bij nieuwkomers.
 - Regionale afspraken maken over de realisatie van meer “**gezonde basisscholen van de toekomst**”, als methodiek om gericht onderwijs, gezonde leefstijl, cultuureducatie, sport en bewegen te verbinden in een dagarrangement.
 - **Doorbreek gescheiden organisatievormen** van kinderopvang/peuteropvang en tussen- en naschoolse opvang en verbindt met onderwijs in nieuwe integrale dagarrangementen.
 - **Trek integrale onderwijsarrangementen ook door naar arrangementen in speciaal en voortgezet onderwijs.** Segregatie in het onderwijs draagt bij aan gezondheidsverschillen en is een bestendinging van de tweedeling in de samenleving.
 - **Regionaal Programma VSV** versterken en specifiek aandacht hebben voor kwetsbare jongeren in hun toeleiding naar vervolgonderwijs en/of arbeid via **Voordeel&Vervolg**.
4. **Gezonde, veilige en toekomstbestendige onderwijshuisvesting voor regulier en speciaal onderwijs.**
- Het gecoördineerd **concentreren en spreiden** van reguliere onderwijsvoorzieningen op basis van (nog op te stellen) Integrale Huisvestingsplannen (IHP's) en regionale spreidingsplannen.
 - Het stimuleren van **Integrale Kindcentra/Breed Maatschappelijke Voorzieningen**, waarin peuteropvang, buitenschoolse opvang, onderwijs en jeugdhulp geïntegreerd zijn
 - Een **regionale Onderwijskaart** opstellen van **Regionale Expertisecentra, Kern IKC's** (uitgebreid Ondersteuningsprofiel) en **Satelliet IKC's** (beperkt Ondersteuningsprofiel) en **maatwerkvoorzieningen** in het VO.
5. **Adaptief leerlingenvervoer.**
- Gemeenten werken in samenspraak met het onderwijs aan **adaptiever leerlingenvervoer** en passen zo nodig de verordening Leerlingenvervoer aan.

Centrale Beleidsgroep Passend Onderwijs-Jeugd ZL, mei 2019

Besproken in het overleg van het Regionaal Platform Onderwijs-Jeugd, d.d. 29 mei 2019 en geaccordeerd als bespreeknotitie voor de drie OOGO's in juni.